

20. OBLJETNICA UGOVORA O POLOŽAJU I DJELOVANJU KATOLIČKOGA BOGOSLOVNOG FAKULTETA U SASTAVU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Tonči MATULIĆ

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Vlaška 38, p.p. 432, 10 001 Zagreb
matulic@kbf.hr

U petak 11. ožujka 2016. godine, neposredno prije svečane proslave Dana Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (KBF) 2016. godine održana je svečana sjednica Fakultetskoga vijeća KBF-a, prigodom obilježavanja 20. obljetnice *Ugovora o položaju i djelovanju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u sastavu Sveučilišta u Zagrebu*, potpisanoga 11. ožujka 1996. godine u Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu. Potpisnici Ugovora bili su ondašnji dekan KBF-a akademik Franjo Šanjek i ondašnji rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Marijan Šunjić, a supotpisnici predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, zagrebački nadbiskup veliki kancelar KBF-a, pokojni kardinal Franjo Kuharić i predsjednik Hrvatskoga sabora pokojni akademik Vlatko Pavletić. Stoga smo na prigodno obilježavanje 20. obljetnice pozvali sve današnje nositelje službi spomenutih institucija pa su svečanoj sjednici prisustvovali i prigodnom se riječi obratili nadbiskup i metropolit zagrebački i veliki kancelar KBF-a, kardinal Josip Bozanić, rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Damir Boras, predsjednik Hrvatskoga sabora akademik Željko Reiner, a rado se odazvao našem pozivu i uzeo riječ ministar znanosti, obrazovanja i sporta prof. dr. sc. Predrag Šustar. Sva prigodna obraćanja spomenutih uzvanika donosimo u ovom broju *Bogoslovske smotre*. Nakon njih slijedi znanstveni prikaz suvremene povijesti KBF-a do potpisivanja Ugovora. Stoga na ovome mjestu priliči iznijeti neke važne činjenice koje govore o razvoju KBF-a u posljednjih dvadeset godina.

Povijest ima smisla i piše se zbog budućnosti. O stvaranju novih pretpostavaka za razvojne iskorake KBF-a od 1996. godine do danas najbolje svjedoče

važni događaji iz suvremenog hoda i razvoja KBF-a. Prvi važan događaj koji je uslijedio nakon potpisivanja Ugovora bio je preseljenje KBF-a 1998. godine iz zgrade bogoslovije na Kaptolu u obnovljenu i prilagođenu zgradu za potrebe KBF-a u Vlašku ulicu 38 u vlasništvu Zagrebačke nadbiskupije. Zgrada je ugovorom dodijeljena KBF-u na korištenje 99 godina. Nakon preseljenja KBF-a započele su aktivnosti na planu realizacije projekta izgradnje nove zgrade KBF-a sa svim nužnim popratnim sadržajima, poput prikladne knjižnice, čitaonice i velike dvorane, i to u dvorištu smještenom iza današnje zgrade KBF-a. Početne aktivnosti i entuzijazam urodili su nekim konkretnim i obećavajućim plodovima, no s godinama projekt je zapao u krizu zbog prostorno-planskih problema i susjedskih osporavanja. Nada je tinjala sve do 2011. godine, kada je veliki kancelar KBF-a kardinal Josip Bozanić priopćio Fakultetskom vijeću da je rasprava o lokaciji KBF-a završena te da će se u dogledno vrijeme KBF preseliti na novu adresu, točnije u zgradu Međubiskupijskog sjemeništa na Šalati, Voćarska ulica 106.

KBF se od samoga početka, dotično već od 2000. godine, aktivno uključio u usvajanje i provođenje Bolonjskoga procesa reforme studija i studijskih programa, a prema zahtjevima Bolonjske deklaracije iz 1999. godine. Provedba Bolonjskoga procesa na KBF-u započela je jubilarne 2000. godine, i to najprije uvođenjem Europskoga sustava prijenosa bodova (*European Credit Transfer System* – ECTS) istodobno na Sveučilištu u Zagrebu i na KBF-u kao njegovoj sastavnici.

Fakultetsko vijeće je 5. svibnja 2000. godine donijelo odluku o osnivanju Povjerenstva za uvođenje ECTS-a, zatim je osnovalo Ured za uvođenje ECTS-a na KBF-u te je imenovalo fakultetskoga povjerenika u Povjerenstvo za uvođenje ECTS-a Sveučilišta u Zagrebu. Preko predsjednika Povjerenstva za uvođenje ECTS-a na KBF-u i fakultetskoga povjerenika u sveučilišno Povjerenstvo, KBF je aktivno sudjelovao u provođenju Bolonjskoga procesa na samome Sveučilištu. O svim tim aktivnostima i prinosima detaljno i opširno svjedoče izvješća objavljena u travnju 2012. godine, u obliku svojevrsnog kompendija KBF-a, pod naslovom *Europski sustav prijenosa bodova (European Credit Transfer System): Vodič za uvođenje iz I. u II. fazu rada. Ususret 2010.*, što ga je priredilo Povjerenstvo za uvođenje ECTS-a u ime Ureda za uvođenje ECTS-a na KBF-u.

Jubilarna 2000. godina ostat će zapamćena po još jednom važnom događaju za razvoj KBF-a. Naime, odlukom Fakultetskoga vijeća KBF-a od 31. ožujka 2000. godine osnovana je nova, najmlađa i četrnaesta Katedra socijalnoga nauka Crkve.

Od jubilarne 2000. godine Povjerenstvo za uvođenje ECTS-a na KBF-u radilo je predano na istoimenom projektu koji je rezultirao odlukom Fakultetskoga vijeća od 27. travnja 2001. godine kojom je prihvaćen cjeloviti informacijski paket KBF-a za ECTS u obliku Reda predavanja za ak. god. 2001./2002. te ga je prosljedilo Senatu Sveučilišta u Zagrebu na potvrđivanje. Opširna i iscrpna izvješća o sjednicama, metodologiji rada i aktivnostima Povjerenstva za uvođenje ECTS-a na KBF-u i u vezi s time o odlukama Fakultetskoga vijeća KBF-a objavljeni su u ranije spomenutom kompendiju (str. 79–220). Od tada su studijski programi na KBF-u na razini diplomske nastave ustrojani prema ECTS-u i počeli su dobivati inicijalni oblik Bolonjskoga procesa.

Ustrojavanje studijskih preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih studijskih sveučilišnih, stručnih i specijalističkih programa prema uvjetima Bolonjskoga procesa KBF je nastavio raditi do danas. Ipak, posebno se ističu ak. god. 2002./2003. i ak. god. 2003./2004., kada su donesene mnoge važne odluke s tim u vezi i učinjeni značajni reformski koraci na planu daljnje implementacije Bolonjskoga procesa na KBF-u.

Bolonjski proces na KBF-u naročito se intenzivirao u ak. god. 2004./2005. KBF je već ranije izradio radni materijal o Prijedlogu studijskih programa – sheme studija prema II. obrascu za studijske programe fakulteta i akademija Sveučilišta u Zagrebu te ga je uputio nadležnim tijelima Sveučilišta, a na III. izvanrednoj sjednici Fakultetskoga vijeća u proširenom sastavu s članovima Povjerenstva za uvođenje ECTS-a na Fakultetu, održanoj 21. svibnja 2004. godine, KBF je odlučivao o dotadašnjim rezultatima cijeloga programskog paketa reformi studijskih programa. Paket je sadržavao: 1. Izmjene Statuta KBF-a; 2. Preustroj dodiplomskoga studija KBF-a te njegovih znanstveno-nastavnih instituta i područnoga studija Teologije u Rijeci; 3. Reforma poslijediplomskoga studija; 4. Poslijediplomski specijalistički studij; 5. Pitanje Pastoralne godine.

Fakultetsko vijeće je 28. siječnja 2005. godine donijelo važne odluke o ustroju studijskih programa: 1. Filozofsko-teološki studij ostaje petogodišnji i ustrojiti će se kao integrirani preddiplomski i diplomski studij (0+5), a akademski naslov bit će magistar teologije; 2. Studij religiozne pedagogije i katehetike na Katehetskom institutu prešao je s četverogodišnjega na petogodišnji studij i ustrojiti će se kao integrirani preddiplomski i diplomski studij (0+5), a akademski naslov bit će magistar religiozne pedagogije i katehetike; 3. Studij crkvene glazbe na Institutu za crkvenu glazbu »Albe Vidaković« ustrojiti će se kao četverogodišnji preddiplomski studij crkvene glazbe sa završetkom pete godine diplomskoga studija na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu

(4+1), a akademski naslov bit će magistar crkvene glazbe; 4. Studij kršćanske duhovnosti na Institutu za kršćansku duhovnost prešao je s četverogodišnjega na petogodišnji studij i ustrojiti će se kao integrirani preddiplomski i diplomski studij (0+5), a akademski naslov bit će magistar duhovnosti; 5. Trogodišnji stručni studij na Institutu za teološku kulturu laika ostati će kakav je bio do tada.

Nadalje, Fakultetsko vijeće je 7. veljače 2005. godine prihvatilo načine i uvjete opisa preddiplomskoga studijskog programa, integriranih preddiplomskih i diplomskih studijskih programa te stručnoga studija prema uputama Rektorskoga zbora i Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje. U tu je odluku uključio i sustav praćenja kvalitete nastave te anonimnu studentsku anketu s analizom ishoda učenja. Nastavno na prethodno, Fakultetsko je vijeće 25. veljače 2005. godine prihvatilo plan i program s opisima kolegija integriranoga preddiplomskog i diplomskog filozofsko-teološkog studija (0+5), zatim plan i program s opisima kolegija integriranoga preddiplomskog i diplomskog studija religiozne pedagogije i katehetike (0+5), potom plan i program s opisima kolegija trogodišnjega stručnog studija, dok je prihvaćanje plana i programa s opisima kolegija integriranoga preddiplomskog i diplomskog studija kršćanske duhovnosti (0+5) odgođeno, a plan i program preddiplomskog studija crkvene glazbe, koji se nastavlja na diplomski studij na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu (4+1), zahtijevao je dodatno vrijeme za razgovore i pregovore s vodstvom Muzičke akademije o uvjetima prijelaza završenih preddiplomskih studenata na diplomski studij.

U kontekstu uvođenja Bolonjskoga procesa na KBF-u svakako treba izdvojiti činjenicu da je Fakultetsko vijeće 31. listopada 2003. godine prihvatilo program dvogodišnjega poslijediplomskog specijalističkog studija *Neprofitni management i socijalno zagovaranje*. Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje prihvatilo ga je 25. veljače 2004. godine s prijedlogom izmjene naziva studija u *Management neprofitnih organizacija i socijalno zagovaranje*, a Senat Sveučilišta u Zagrebu je 9. ožujka 2004. godine odobrio raspisivanje natječaja za upis prve generacije studenata. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa izdalo je službenu dopusnicu 27. studenoga 2007. godine za izvođenje poslijediplomskoga specijalističkog studija. Nažalost, samo je jedna generacija studenata, njih trideset i troje (33), bila upisana na spomenuti poslijediplomski specijalistički studij i većina ga je uspješno završila.

Uz prethodno treba izdvojiti također činjenicu da je Fakultetsko vijeće 9. ožujka 2005. godine odlučilo da se dotadašnji studij kršćanske duhovnosti preustroji u poslijediplomski specijalistički studij kršćanske duhovnosti pri

Katedri moralne teologije te je imenovalo i stručno povjerenstvo za provedbu te odluke koja čeka na realizaciju.

Nakon svega je početkom ak. god. 2005./2006. započelo na KBF-u izvođenje studijskih programa po Bolonjskom procesu i to integriranoga preddiplomskog i diplomskog filozofsko-teološkog studija (0+5), integriranoga preddiplomskog i diplomskog studija religiozne pedagogije i katehetike na Katehetskom institutu (0+5), preddiplomskoga studija crkvene glazbe na Institutu za crkvenu glazbu »Albe Vidaković«, s mogućnošću nastavka diplomskoga studija na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu (4+1) te trogodišnjega stručnog studija teologije na Institutu za teološku kulturu.

Već od ak. god. 2001./2002. započelo se također s planiranjem obnove poslijediplomskoga znanstvenog studija KBF-a prema zahtjevima Bolonjskoga procesa. Za ak. god. 2002./2003. priređen je i objavljen prerađeni program poslijediplomskoga znanstvenog studija teologije, koji je označio početak implementacije načela Bolonjskoga procesa. Već u ak. god. 2003./2004. uveden je ECTS na poslijediplomskom studiju. Fakultetsko vijeće je 16. srpnja 2004. godine prihvatilo novu koncepciju poslijediplomskoga sveučilišnog studija koja se temelji na trostrukom bodovanju opterećenja studenta, a implementirana je u ak. god. 2004./2005. S time je zaključena prva i otvorena druga faza implementacije obnove poslijediplomskoga sveučilišnog studija koja je uključivala novi prijedlog Poslijediplomskoga sveučilišnog studijskog programa, koji je Fakultetsko vijeće prihvatilo 13. rujna 2005. godine. Prijedlog je sadržavao cjeloviti trogodišnji program poslijediplomskoga studija ustrojenog i sastavljenog prema uvjetima i kriterijima Bolonjskoga procesa. Od tada je poslijediplomski studij preimenovan u Poslijediplomski studij licencijata i doktorata, a od ak. god. 2011./2012. u Poslijediplomski sveučilišni studij licencijata i doktorata. Za izvođenje toga studija Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa izdalo je dopusnicu 22. studenoga 2006. godine. Prvi trogodišnji ciklus poslijediplomskoga sveučilišnog studija licencijata i doktorata trajao je od ak. god. 2005./2006. do ak. god. 2007./2008., drugi ciklus od ak. god. 2008./2009. do ak. god. 2010./2011., treći od ak. god. 2011./2012. do ak. god. 2013./2014., a četvrti je u tijeku. U svrhu poboljšanja i unapređenja kvalitete poslijediplomskoga studija sa snažnijim naglaskom na znanstveno-istraživačku djelatnost u povezanosti s cjelokupnom znanstveno-istraživačkom djelatnošću KBF-a te s osiguranjem kvalitete, procedura i sustava odgovornosti, KBF je u ak. god. 2014./2015. izradio obnovljeni prijedlog poslijediplomskog studija pod novim nazivom *Licencijatski i doktorski studij teologije* i uputio ga u postupak akreditacije, odnosno vrednovanja u svrhu dobivanja dopusnice. Postupak je još uvijek u tijeku.

Sve navedene činjenice govore o postupnom uvođenju Bolonjskoga procesa na KBF s naročitim naglaskom na sustav osiguravanja kvalitete znanstveno-nastavne djelatnosti. Važan korak u tome je odluka Fakultetskoga vijeća od 28. lipnja 2005. godine, kojom je usvojen prijedlog novoga Statuta KBF-a na kojega je Senat Sveučilišta u Zagrebu dao suglasnost 14. listopada 2005. godine. Statut je konačno potvrdila *ad quinquennium*, uz neku prethodnu izmjenu, nadležna Kongregacija za katolički odgoj 2. veljače 2008. godine, a Senat Sveučilišta u Zagrebu je na te izmjene dao suglasnost 14. svibnja 2008. godine. Nakon isteka petogodišnjega važenja Statuta u listopadu 2012. godine pokrenut je postupak izmjena i dopuna novog Statuta KBF-a, koji se danas nalazi u završnoj fazi, dakle na potvrđivanju i odobrenju kod nadležne Kongregacije. U novome Statutu KBF-a zrcale se rezultati uvođenja Bolonjskoga procesa i preustroja studijskih programa na svim razinama studiranja, otvorenost novim mogućnostima studiranja, kao što su preddiplomski i diplomski studij, dvopredmetni studij i poslijediplomski specijalistički studij, a posebno važno mjesto zauzima sustav osiguravanja kvalitete na KBF-u. Provođenje sustava osiguranja kvalitete imaju sva fakultetska tijela, a za redovito praćenje posebno je odgovorno Povjerenstvo za upravljanje kvalitetom, koje je osnovano odlukom Fakultetskoga vijeća 24. veljače 2006. godine.

U ak. god. 2005./2006. pokrenut je *Dies theologicus* ili jednodnevni znanstveno-nastavni simpozij na kojemu se okuplja cijela fakultetska zajednica s gostima iz domovine i inozemstva na kojemu se raspravlja o jednoj unaprijed dogovorenoj aktualnoj te društveno i crkveno relevantnoj teološkoj temi.

Nadalje, proces implementacije Bolonjskoga procesa nastavio se i u ak. god. 2010./2011., kada je imenovano novo Stručno povjerenstvo za izradu plana i programa novoga preddiplomskog studija religijske pedagogije i katehetike i novoga diplomskog studija religijske pedagogije i katehetike na Katehetskom institutu (3+2). Fakultetsko vijeće je nove studijske programe prihvatilo 3. travnja 2012. godine, a Senat Sveučilišta u Zagrebu je 14. svibnja 2013. godine dao suglasnost na nove studijske programe. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je 18. lipnja 2013. godine upisalo nove studijske programe u *Upisnik studijskih programa*, čime su stvorene civilne formalne pretpostavke za izvođenje novih studijskih programa. KBF je 26. rujna 2013. godine uputio nove studijske programe Kongregaciji za katolički odgoj na potvrđivanje. Izvođenje novoga preddiplomskog studija religijske pedagogije i katehetike započelo je u ak. god. 2014./2015.

U ak. godini 2013./2014. na KBF-u je proveden postupak reakreditacije ili međunarodnoga vanjskog vrednovanja koji je provela Agencija za znanost i

visoko obrazovanje Republike Hrvatske. Za tu se svrhu KBF temeljito pripremio donošenjem nekoliko važnih akata, među kojima svakako treba izdvojiti *Strategiju razvoja KBF-a Sveučilišta u Zagrebu 2013. – 2018.*, te je izrađena i usvojena sveobuhvatna *Samoanaliza KBF-a 2008. – 2013.* Nastavno na postupak reakreditacije KBF je u lipnju 2014. donio *Akcijski plan osiguravanja kvalitete*, a u rujnu 2015. godine *Strateški program znanstvenih istraživanja 2015. – 2020.*, čime su bili ispunjeni svi formalni uvjeti za uspješan završetak postupka reakreditacije i dobivanje dopusnice od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za obavljanje vlastite djelatnosti. KBF je dobio dopusnicu 30. studenoga 2015. godine čime je okončan zahtjevan i složen, ali zahvalan postupak reakreditacije u svrhu unapređenja znanstveno-nastavne djelatnosti i osiguranja kvalitete na KBF-u.

Svakako treba izdvojiti činjenicu da je u ak. god. 2013./2014. na KBF-u započeo i završen proces izrade dvopredmetnog studija na Katehetskom institutu i stvaranja formalnih pretpostavaka za njegovo uvođenje i izvođenje. Fakultetsko vijeće je 26. rujna 2014. godine prihvatilo novi dvopredmetni preddiplomski studij religijske pedagogije i novi dvopredmetni diplomski studij religijske pedagogije i katehetike (3+2) nakon čega je upućen u daljnji postupak akreditacije. Senat Sveučilišta u Zagrebu je 19. svibnja 2015. godine dao suglasnost na predložene dvopredmetne programe. U Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta čekaju da budu upisani u *Upisnik studijskih programa*, a čekanje je uvjetovano jednom ružnom činjenicom. Naime, u svrhu uvođenja dvopredmetnoga studija KBF je u proljeće 2014. godine zamolio za nastavnu suradnju Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu na planu zajedničkoga izvođenja dvopredmetnih studija. Nakon razgovora, dogovora i ishoda suglasnosti Fakultetskih vijeća na objema spomenutim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu, potpisan je 12. lipnja 2014. godine *Ugovor o provedbi zajedničkih preddiplomskih i diplomskih dvopredmetnih studija između KBF-a i Filozofskog fakulteta*. Nažalost, Fakultetsko vijeće Filozofskoga fakulteta je 18. svibnja 2015. godine jednostrano otkazalo, dakle bez ikakve prethodne obavijesti, sklopljeni ugovor na što se istodobno nadovezala odluka »o spremnosti odmah na sklapanje novog ugovora o suradnji između Filozofskog fakulteta i Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u skladu s Općim načelima suradnje između Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i drugih sastavnica«. Realizacija te odluke se kvalitetno, uspješno i, dakako, institucionalno odvijala do početka 2016. godine, a onda je (ne)očekivano eskalirala medijska i javna kampanja protiv nastavne suradnje između naših dviju sastavnica na planu zajedničkoga izvođenja dvopredmetnih studija, koja je u

javnost dolazila uglavnom iz izvaninstitucionalnog kruga pojedinaca i skupina s do tada neviđenim neakademsim pristupom, govorom i porukama. Bez obzira na sve neakademske i neprimjerene postupke i izjave neslužbenih pojedinaca i skupina, KBF očekuje od Filozofskog fakulteta da provede citiranu odluku svojeg Fakultetskog vijeća od 18. svibnja 2015. godine.

Sve probrane navedene činjenice jasno pokazuju da se KBF od 1996. do 2016. godine kontinuirano i sveobuhvatno razvijao i predano radio na usavršavanju vlastite znanstveno-nastavne djelatnosti, na unapređivanju sustava kvalitete unutar sebe, na ustrojavanju novih ureda i tijela te na poboljšanju stručno-administrativnih i pomoćno-tehničkih služba. U svemu tome uvijek su u središtu stajali student i studiranje kao glavne brige i preokupacije u djelovanju i poslanju KBF-a. Dakako, na ovome mjestu nije bilo moguće iznijeti detaljan prikaz svih važnih odluka, događaja i razvojnih iskoraka na KBF-u tijekom posljednjih dvadeset godina od potpisivanja *Ugovora o položaju i djelovanju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u sastavu Sveučilišta u Zagrebu*. Iznesene su samo neke važne i možda više strateške činjenice, dok su mnoge druge ispuštene, ali nipošto s namjerom da ih se prešuti, nego da se potakne na drugi iscrpniji i detaljniji povijesni prikaz i osvrt.

KBF kao najstarija crkvena, ali i hrvatska visokoškolska ustanova sa svojih gotovo sedam stoljeća neprekinutog postojanja u ovom ili u onom obliku, a od 1874. godine u sastavu modernoga Sveučilišta u Zagrebu, prolazio je kroz mnoge interne reforme, proširivanja i osuvremenjivanja, a sve to da bi odgovorio na aktualne potrebe i izazove Crkve i društva. Treba se prisjetiti da je u teškim vremenima vladavine komunističkog režima KBF bio 1952. godine izbačen sa Sveučilišta u Zagrebu, dijeleći sudbinu svoje Crkve. No, KBF ni tada nije prestao rasti i razvijati se. Do ponovnoga faktičkog povratka u Sveučilište u Zagrebu 1990. godine, a iz kojega formalno ipak nikada nije bio izbačen, KBF je pokazao enormnu vitalnost i izdržljivost. Za ilustraciju, ili radije kao dokaz tomu, dovoljno je navesti činjenicu da su u tome razdoblju na KBF-u osnovana četiri (4) znanstveno-nastavna i četiri (4) znanstveno-istraživačka instituta kao ustrojbene jedinice KBF-a. To, kao i sve drugo, pobuđuje u nama duboku zahvalnost i poštovanje prema onima koji su KBF gradili i posluživali prije nas.

Prethodni prikaz nekih izabranih događaja pokazao je da se KBF povratkom u Sveučilište u Zagrebu 1990. godine, a potpisivanjem spomenutog ugovora 1996. godine nastavio intenzivno razvijati naročito kroz osuvremenjivanje postojećih ustrojbenih jedinica, studija i studijskih programa te snažnim zalaganjem na unapređenje i osiguravanje sustava kvalitete.

Ponovnim povratkom u Sveučilište u Zagrebu KBF je opravdano trebao neko vrijeme prilagodbe i hvatanja koraka sa svim elementima koji su odatle proizišli, a nedugo nakon toga uslijedilo je do danas veoma bogato i plodno razdoblje rasta i razvoja KBF-a. KBF je živi sveučilišni organizam, stalno se razvija i raste, ostajući uvijek vjeran svojoj dugoj i bogatoj tradiciji kao zalogu sigurne, a nadamo se i svijetle budućnosti.